BnF Gallica

Chronique de Jean de Nikiou

Source gallica.bnf.fr / Département des Manuscrits

{BnF Gallica

Chronique de Jean de Nikiou. XIXe s..

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :
- La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter
utilisationcommerciale@bnf.fr.

N

ETHIOP
240
MONDON
53

BRITISH MUSEUM
LIBRARY
DEPARTMENT
LONDON

ቶ፡ያመለክ፡ኢቶጲያን፡ጠርሱ፡ስኒ፡የሰራ፡ለው፡ነገር፡ለርያን፡
በፋርስ፡የጠራት፡በግብር፡ተክል፡የተከለ፡እስቀያ፡ሞ፡ፀሐይን፡
ጨረቃን፡እሳትን፡ውሀን፡የመሰከ፡እንገሌ፡ብሎ፡አመን፡የሚናገ
ር፡ነው። ፲፪ ክፍል፡ጨረቃን፡ብቻ፡ያመለክ፡እንደ፡እግዛብ፡ም
ሥቀሰ፡ያሠራለትን፡ሰው፡ነገር፡የሚናገር፡፲፫ ክፍል፡የሉንያ፡
ሰም፡ያወጋለት፡ሎርኛ፡ይነግት፡የክንዳን፡የኺም፡የቈቅያ፡ሰም፡
ያወጋለቸው፡እንገሌ፡ነው፡ብሎ፡የሚናገር፡ነው፡ ፲፬ ክፍል፡የ
እርያን፡ህገሮች፡አም፡ያወጋላቸው፡ቅርጣጣናን፡የሠራ፡ለውን፡
ነገር፡የሚናገር፡ነው፡ ፲፭ ክፍል፡እንጨቱን፡እንደ፡ለው፡እግር፡
አይርጊ፡እዘቀዩ፡ሞ፡የሠራውን፡ሰው፡ነገር፡የሚናገር፡ነው፡ ፲፮
ክፍል፡ቢት፡ሠርት፡ጠግታቱን፡ያመለክ፡ለው፡ነገር፡የሚናገር፡
ነው። ፲፯ ክፍል፡የመልክጺ ደቅን፡ነገዶን፡የሚናገር፡ካዴዶን፡እ-
የሩሳሌምን፡ያነፁ፡ሰዎችን፡ነገር፡የአይሁዶን፡መጻፉት፡የሚ
ናገር፡ነው፡ ፲፰ ክፍል፡ሀነፋው፡ያን፡እአቀዩ፡መው፡መጽሐፍ፡
እንደ፡አገኙ፡ጵሕፈት፡እንደ፡አወቁ፡የሚናገር፡ነው፡ ፲፱ ክፍ
ል፡ዴክ፡በሚባል፡ሀገር፡ማኖሮ፡እዴጎ፡እንደ፡ወረደ፡በዚያ፡ለዴ፡ብ
ዙ፡ቀን፡መኖሩን፡ምድር፡እንደ፡ጠፋች፡የሚናገር፡ነው፡ ፳
ክፍል፡ፈርዖን፡በሙሴ፡ፊት፡የሆነውን፡ከሠራዊቱ፡ጋራ፡በኤር
ትራ፡መስጠሙን፡የሚናገር፡ነው፡ ፳፩ ክፍል፡አብሳዴ፡የምት
ባል፡ሀገር፡ስም፡ለውጠ፡ኔቅዩስ፡የምትባል፡አገር፡ወሀ፡ከምሥ
ራቁ፡ወጀ፡ምዕራቢ፡የሚመጻባትን፡አገር፡ምክንያት፡ይኸውም
በእግዚአብሔር፡ፊቃዱ፡መሆኑን፡የሚናገር፡ነው፡ ፳፪ ክፍል፡አይ
ሩሳሌም፡ብትታነጽ፡ናቡሉስ፡ተብላ፡ስሟን፡መለወጥ፡ቢቶ፡እ
ግዚአብሔር፡እንደ፡ተሰራባት፡የሚናገር፡ነው፡ ፳፫ ክፍል፡ከቀ
ደመው፡እብነት፡ተነከቶ፡ጥበብ፡እድን፡የጋርመረ፡ለውን፡ነገር፡
የሚናገር፡ነው፡ ፳፬ ክፍል፡የቀደመውን፡ጵሕፈት፡አጣኝቶ፡
ለለው፡የሰጠ፡በድንገያ፡ቅርጽ፡የተቀረፀ፡መስመሩን፡አውቶ፡

የተማረ፡ እንሌ፡ ነው፡ ብሎ፡ የሚናገር፡ ነው። ም፲፫ ክፍል፡ የጣ
ቢን፡ ሥራት፡ የሠራ፡ ደናግልን፡ እጣቡ፡ ብሎ፡ ሙሽሮች፡ ያላቸ
ው፡ ሰርጓ፡ ማስረጊ፡ የጋር መረ፡ እንሌ ነው፡ ብሎ፡ የሚናገር፡ ነው፡
ም፲፬ ክፍል፡ ከሀነፋውያን፡ እስቀድሞ፡ በእኳል፡ ፲፫፡ በፊቃድ፡ በ
ባሕርይ፡ እንዴ፡ ብሎ፡ ሥላሴን፡ ያመነ፡ ሰው፡ ነገር፡ የሚናገር፡
ነው። ም፲፭ ክፍል፡ በዚህ፡ ዓለም፡ ጣዖታትን፡ ማይረጊ፡ የጋር
መሩ፡ ሰዎችን፡ ነገር፡ የሚናገር፡ ነው። ም፲፮ ክፍል፡ እስቀድሞ፡
የውሾባ፡ ቤትን፡ መስራት፡ የጋር መረ፡ ሰውን፡ ነገር፡ የሚናገር፡ ነ
ው። ም፲፯ ክፍል፡ እንድር፡ መንፋት፡ የጋር መረ፡ እርሱን፡ የሚመስ
ል፡ መለከት፡ እንቢልታ፡ መንፋት፡ የ፳ መረ፡ ሰውን፡ ነገር፡ የሚና
ገር፡ ነው። ማ፩ ክፍል፡ ከእኪስ፡ የምትባል፡ ሀገር፡ መሠረት፡ ረ
ቂቃን፡ የሥላሴ፡ እንደ ዶነታችው፡ ፲፫፡ ታችውንያ መኑበትን፡ ምክን
ያት፡ አምላክን፡ ዴወስጺል፡ ብለው፡ ለሰው፡ እንደ፡ እስተማሩ፡ የ
ሚናገር፡ ነው። ማ፪ ክፍል፡ ነው፡ የሌቴንስን፡ መቅደስ፡ ያጼና፡ በ
ቶስጠንጢኖስ፡ ቤት፡ ክርስቲያን፡ እንዴ፡ ተሰራች፡ የሚናገር፡
ነው። ማ፫ ክፍል፡ ዮኤዮሉስ፡ ክርስቶስ፡ ቅንዋት፡ ስንጉሥ ት፡ሀ
ብተ፡ መቂሁ፡ መሆናችውን፡ የሚናገር፡ ነገር፡ ነው። ማ፬ ክፍል፡
፭ሰገሮች፡ እካይደ፡ ሉቃይ፡ ብሎ፡ የጸራችው፡ ሰውን፡ የሚናገር፡
ነው። ማ፭ የሉናንያን፡ ዲሌት፡ አምድ፡ ያወጣሳት፡ በውስጧ፡ ሲባ
ኖዩን፡ የምትባል፡ አገር፡ የሠራ፡ ሰውን፡ ነገር፡ የሚናገር፡ ነው።
ማ፮ ክፍል፡ ፊርማን፡ ቡልኬን፡ የሠራ፡ ሰውን፡ የሚናገር፡ ነው፡
ማ፯ ክፍል፡ እስቀድሞ፡ ከበሮ፡ እታሞ፡ እየመቱ፡ ዘፈን፡ የ፳መ
ሩ፡ ሰዎች፡ ነገርን፡ የሚናገር፡ ነው። ማ፰ የኢፊሶንን፡ ሂሴት፡
እዘይ፡ ደባት፡ እስቀድሞ፡ ጋን፡ ለቃል፡ በሀ፡ ትባል፡ ነበር፡ ከሚ
ኒ፡ ሰወጠው፡ ኢቆንዮን፡ እንዴ፡ እሴት፡ የሚናገር፡ ነው። ማ፱
ክፍል፡ ቡሩሚዝ፡ የምትባል፡ አገርን፡ ዳዊትን፡ የፍልስጥኤምን፡
ሰው፡ ጊል፡ ተንከትግ ታልና፡ ይህን፡ የሚናገር፡ ነው። ማ፲ ክፍል፡

ይሉት፡ናትና፡ናቡከደነፆር፡ጢሮስን፡የሰበረበትን፡ምክንያት፡
የሚናገር፡ነው፡፱ክፍል፡የታቦትን፡የጽላትን፡ነገር፡የአፀበት፡የ
አሮን፡በትር፡ነገር፡የመናውን፡መሶሬ፡ጎሞር፡ሙሉ፡ወሀ፡ያ
ፈ ሰቀበቱን፡ደንጊያውን፡ከሰው፡ለይቶ፡የሠወራቸው፡እግሉ፡ነው፡
ብሉ፡የሚናገር፡ነው፡፲፩ክፍል፡ሾርሽ፡እንደ፡ነገሠ፡ለእስራኤ
ል፡ምርኮ፡እንደ፡ለደደ፡ከሚሊ፡ቤት፡መቅደስን፡እንደ፡አይሰራ፡
እስራኤልን፡እንደ፡ከለከሉ፡ከሚስን ም፡የመከረው፡የምእር፡ከ
ስቋ፡የሌዳ፡እንደ፡ሆነ፡የምስር፡መኳንንትን፡ገድሉ፡የማረካቸ
ውን፡ወደ፡እገሩ፡እንደ፡አገባ፡የምስር፡ሰዎችም፡እንዴ፡ጊዜ፡፪
ጊዜ፡ወደ፡አገራቸው፡ተመለሱ፡ብሉ፡ከ፸፩ዘመን፡በኋላም፡የጁ
ርዐ፡ሰው፡እስክንድር፡ነገሠ፡ብሉ፡የሚናገር፡ነው፡፲፪ክፍል፡
ሎዖን፡የምትባል፡አገር፡እንደ፡ተሰራች፡ይናገራል፡፲፫ክፍል፡ቤት፡
ሠርቶ፡ማንገብ፡ያለውን፡ሰው፡ይናገራል፡፲፬ክፍል፡ህልዩን፡የም
ትባል፡የሰራን፡ሰው፡ይናገራል፡፲፭ክፍል፡ቅርጣጣና፡የምትባል፡
አገር፡የሠራን፡ይናገራል፡፲፮ክፍል፡ሮሚን፡የሰራትን፡ሰው፡ነገ
ር፡ሮማውያን፡የተባሉበትን፡ምክንያት፡እዝዘው፡ማሊደው፡መ
ጀመሯ፡ማጻፋቸውን፡ሹመት፡ማዘዋወራቸውን፡ሠራዊታቸው፡
ወደ፡ለልፍ፡በፈረስ፡ሁነው፡ወደ፡ለልፍ፡እንደ፡ኼዱ፡እይዘሀ፡እያ
ሉ፡ገደሙን፡እንደ፡አጸኑ፡ሠራዊታቸውን፡በየወገኑ፡ማሰለፋቸው
ን፡የሚያገለግሏቸው፡አሽከሮቻቸው፡እነቀወር፡ይናገራል፡የግ
ብጹው፡ያን፡የአባቶቻችን፡ከጦር፡ሁሉ፡ለይተው፡በመጀመሯ፡
የሚመሰገኑ፡በትን፡ምክንያት፡ይናገራል፡፲፯ክፍል፡የወገውን፡ገ
ንዘቡን፡በማኅተም፡ያለ፡ለዋጋም፡መጀመሯ፡የቀኝ፡እዝማ
ቾን፡የግራ፡እዝማችን፡የደጀዝማችን፡የወገበሮችን፡እቶቹም፡
ይናገራል፡፲፰ክፍል፡ተሰሎንቄን፡የሠራትን፡ሰው፡ይናገራል፡፲
፱ክፍል፡ጓሯን፡እስክንድርያን፡ብራንዋያ፡የምትባል፡አገር፡ይህ
ም፡እስክንድር፡ነው፡ዳርዮስን፡ድል፡ነስቶ፡ሌት፡ልጁን፡የማረከ፡

ራል፡በባቢሎን፡በግብጽ፡ግብ፡በሥራቱ፡ያችንም፡በባቢሎን፡
ያለት፡ወደ፡ኤርትራ፡የሚገባውን፡ወሀ፡ለማጣባት፡ምድር፡የ
ቆፈረ፡በመቶፍም፡ጣንብ፡የሠራ፡ሰውን፡ይናገራል፡፫፻፳፡ክፍ
ል፡እንደናን፡እሬፍ፡በሚባል፡ከገር፡እንደ፡ሠራ፡ይነገራል፡፫
፻ክፍል፡ልጆቻቸውን፡ይመማሉ፡ዘንድ፡አባቶቻቸውን፡ያዘዙ
ሰዎችን፡ነገር፡ይናገራል፡በእስክንድርያም፡በምሥራቅ፡በምዕ
ራብ፡ዩበር፡እንደአለ፡ይናገራል፡፫፻ክፍል፡በፋልከጥኤምና፡በም
ስር፡እናብስተን፡ያመጣን፡ሰው፡ይናገራል፡፫፻፩ክፍል፡የሰው፡ሹን
ቱ፡ቢሆን፡የቍጥርን፡የመወቀሱ፡መጽሐፍ፡ጋር ምር፡ያኻሩን፡
ሰው፡ነገር፡ይናገራል፡፫፻፪ክፍል፡የግብጹ፡ደዮቅልጥያኖስ፡መ
ንግሥት፡የተሰደደበትን፡ልቡ፡የተሰወጠበትን፡ምክንያት፡ያና
ገራል፡ክፉ፡ሥራ፡የሠሩ፡ልጆቹን፡ማየት፡በሚያመልኩ፡ሰዎ
ች፡የሚቀብሩቸው፡እስኪያጡ፡ድረስ፡እግዚአብሔር፡ድንገት፡
ሞት፡እንደ፡አመጣባቸው፡ይናገራል፡የቆስጠንጢኖስ፡መን
ግሥት፡የሠራው፡ሥራ፡መጽናቱን፡በዘመኑ፡የተደረገ፡የቤተ፡
ክርስቲያን፡ጌጥ፡ደልድሎ፡ቅጽር፡ማሠራቱን፡የመስቀሉን፡መ
ገኘት፡ይናገራል፡ቍስጥንጥንያም፡መሠራቷን፡በርሱ፡ስም፡
መጠራቷን፡የቀደመ፡ስሚ፡በራንጥያ፡እንደሆነ፡ተአምራቱን፡
አይቶ፡አክሳለዮስን፡ያመነበት፡ምክንያት፡ተአምራቱም፡ሞት፡
ጥምቀት፡ነው፡የሀገድ፡ሰዎች፡በጌታቸው፡በእግዚእ፡ኢየሱስ፡ክ
ርስቶስ፡ያመኑበትን፡ምክንያት፡ኢትዮጱዋዘን፡ከመባቸዋልና፡
ለህንድ፡ሰዎችም፡ለቆስጠንጢኖስም፡በጸሎት፡ጊዜ፡ለማንቃት፡
መልእክ፡ይቷየው፡እንደ፡ነበረ፡ይናገራል፡፫፻፫ክፍል፡በበራምስ፡
በሚባል፡ድልድል፡መሠራቱን፡በኒቅያም፡የተደረገውን፡መ
ከራ፡ጌታችን፡በተሰቀለበት፡በጎልጎታ፡በመንፈቅ፡ሲሊት፡የመስ
ቀልን፡መገኘት፡የአርዮስ፡ወገኖች፡በአትናቴዎስ፡የመጹትን፡
መከራ፡በአርዮስ፡ወገኖች፡ምክር፡ክርስ፡ጋራ፡ያለ፡ዩጋጣ፡ኝ

ምክንያት፡ ይናገራል፡ የቆዝሞስ፡ የድምያኖስ፡ የወንድማቾው፡
ቤተ፡ ክርስቲያን፡ እንደተሠራች፡ ይናገራል፡ በንጉሡ፡ ትእዛዝ፡
አንጾኪያን፡ እሳት፡ እንደ፡ ፈጀት፡ በዚህ፡ ነገር፡ ከአልቂጥር፡ የላከበትን፡
ተጣጣዕ፡ ነገር፡ በዚህ፡ ምክንያት፡ ንጉሡ፡ ልቡን፡ እንደተመመ፡ ይና
ገራል፡ በዘመኑም፡ መሽታና፡ ጋለሞታ፡ የጠፋበትን፡ ምክንያት፡ ይና
ገራል፡ መንግሥቱ፡ በ፩ማዕዘን፡ እንደ፡ ደረሰ፡ ይናገራል፡ ፳፫ የአርቃድ
ዮስ፡ መንግሥት፡ በቍስጥንጥንያ፡ የእኖሬዎስ፡ መንግሥት፡ በሮም፡
አርቃድዮስ፡ እግዚአብሔርን፡ እንደ፡ አፈቀረው፡ እኖሬዎስንም፡ እንደ፡
ተጋደለ፡ አልሆረስ፡ በሮም፡ ሁከት፡ እንደ፡ አመጸ፡ ምክንያቱን፡ ይናገራ
ል፡ የንጉሡ፡ እኅት፡ የተነጠቀችበትን፡ በግንብ፡ ያለ፡ ወርቁን፡ ሁሉ፡ የ
ወሰደበትን፡ ምክንያት፡ ይናገራል፡ ዳግመኛ፡ እኖሬዎስ፡ አሮሜን፡ የተ
ወበትን፡ ምክንያት፡ ቍስጥንጥንያ፡ መጥቶ፡ የንጉሡ፡ ባለሟል፡ እንደ፡
ሆነ፡ ከታዋዴስዮስ፡ ጋራ፡ እስኪሞት፡ ድረስ፡ እንደ፡ ተቀመጠ፡ የቴዎ
ዶስዮስ፡ ምሽት፡ አውደክስያ፡ ወገኗን፡ ንጉሡ፡ ከርሷ፡ ጋራ፡ የተስማማ
በትን፡ ምክንያት፡ ይናገራል፡ ወደ፡ ጌታችን፡ ከዚያ፡ በኋላ፡ ዮሐንስን፡ አ
ፈወርቅ፡ያሳደዱበትን፡ ምክንያት፡ የንስጥሮስን፡ መረታት፡ የቄርሎስን፡ መ
ርታት፡ ይናገራል፡ ዳግመኛም፡ በእስክንድርያ፡ ያለች፡ የሐንፋውያን፡
ወገን፡ የምትሆን፡ ኤቲ፡ ነገር፡ በአይሁድ፡ በክርስቲያን፡ መካከል፡ ፀ
ብእ፡ ያመፃበትን፡ ነገርም፡ ይናገራል፡ ቅዱስ፡ ቄርሎስ፡ ከአይሁድ፡
ጋራ፡ ተነጋገር፡ ምኩራቦን፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ያደረገበትን፡ ምክንያ
ት፡ የሐኖፋውያን፡ ወገን፡ ሴትን፡ በአደባባይ፡ ጐትተው፡ ገድለው፡ በሌ
ቀ፡ ኣጸአ፡ ትእዛዝ፡ እንደ፡ አቃጠሏት፡ ይናገራል፡ ፳፬ ክፍል፡ በቀሚ
ትራ፡ በጊታ፡ መስቀል፡ ሲዘብቱ፡ አይሁድ፡ ወያደረጉትን፡ ነገር፡
ይናገራል፡ ሲዘብቱ፡ አይሁድ፡ ያደረጉትን፡ ነገር፡ ይናገራል፡ ሲ
ዘብቱ፡ ሕፃኑን፡ ሰቅለው፡ ገድለውታልና፡ ፳፭፡ ክፍል፡ ስለ አይሁድ፡
ሙሴ፡ ነኝ፡ ብሎ፡ የተናገረ፡ የሬንክአርኝ፡ ነገር፡ ይናገራል፡ ፳፮፡
ክፍል፡ ስለቴዎዶስዮስ፡ ትርጓሜው፡ የጅ፡ መንገሻ፡ አድርገው፡ እንደ፡

ዎደስዮስ፡በእወፃልኝ፡ስም፡ክርስቲያን፡የተባልኝበትን፡ምክንያ
ት፡የአቴና፡ሰዎች፡መገስጻቸውን፡ሃይማኖታቸውን፡ሊቃውንቱ፡
የሩ፡ለጉትትን፡ሁሉ፡እስኪያገኙ፡ድረስ፡ወደገበያ፡ዲብዲቢ፡የላኩበ
ትን፡ምክንያት፡ይናገራል፡፲፱ክፍል፡ክሮም፡አስቀድሞ፡የተሰሩ
ችበትን፡አስቀድሞ፡ይናገራል፡፳ክፍል፡በሠጋ፡ወደሙ፡ምክን
ያት፡በቍስጥንጥንያ፡የተደረገውን፡ፀብ፡ክርክር፡ይናገራ
ል፡፳፩ክፍል፡እርስጥማክስን፡ነገር፡ሠርተው፡እንደ፡አሣሠሩት፡
የፋርስ፡ንጉሥ፡ክስራ፡በክርስቶስ፡ያመነበትን፡ምክንያት፡ይናገ
ራል፡፳፪ክፍል፡የበጥሬቃ፡ሚኒስት፡የክስንደህን፡ነገር፡በተሰደ
ዶች፡ጊዜ፡በሠር፡ቤት፡ያየችውን፡ራዕይ፡ይናገራል፡፳፫ክፍል፡መው
ፋል፡በሚባል፡እንግር፡ድንበር፡ያሉ፡ሰዎች፡ነገር፡በምስር፡ሊት፡መ
ለሰው፡እንደታዩ፡ይናገራል፡፳፬ክፍል፡ሰብር፡ፃህል፡ለእጋንንት፡የሚ
ሠዋሁ፡የዩልያኖስን፡ነገር፡ነገር፡ይናገራል፡፳፭ክፍል፡የጌታን፡ስም፡
አስቀድሞ፡የጻፈን፡ሰው፡ይናገራል፡፳፮ክፍል፡ጠርሴስን፡እንፀ
ናን፡በ፩ቅን፡ቤሲት፡ወሀ፡እንደ፡አስጠማቸው፡ይናገራል፡፳፯ክፍል፡
ለቀትር፡ፀሐይ፡ግብጽ፡ከዋክብት፡እንደ፡ታዩ፡ዓለም፡እንደተነዋወ
ጹ፡ይናገራል፡፳፰ክፍል፡ሱሬክስ፡ተጋድሎ፡እንደ፡ሞተ፡የቍስጥን
ጥንያ፡ሰዎች፡ሙርቅዮስ፡ንጉሥን፡አስወጥተው፡የሰደዱበትን፡ም
ክንያት፡ይናገራል፡፳፱ክፍል፡ተንዘቡ፡በለጠሙ፡ጊዜ፡መርከብ፡መ
ርከብ፡ቀሣፎች፡የደኑበትን፡ነገር፡የፉቃን፡መንግሥት፡የተዋ
ጋበትን፡ለልፍ፡ይናገራል፡፴ክፍል፡ሲቅ፡ኢጌሎሳይሸሙ፡የም
ዕመናን፡ምክር፡ትተው፡በፉቃ፡ምክር፡የኖሩበትን፡ምክንያት፡
የምሥራቅ፡ሰዎችም፡ለዚህ፡ምክንያት፡የሠሩትን፡ሥራ፡በፍ
ልስጥኤም፡ም፡ሰዎች፡ወደ፡ቤተ፡ክርስቲያኒ፡በሽሹ፡ጊዜ፡ዲማች
ው፡በቤተ፡ክርስቲያን፡እንደፈሰሰ፡ይናገራል፡፴፩ክፍል፡የመው
ረድ፡ሰው፡የተወሩሉስን፡ነገር፡ነፉቃ፡የተሰፈበትን፡ለል
ፍ፡በፍልስጥኤም፡በአንጻኪያ፡እንደሞተ፡ይናገራል፡፴፪፡

ክፍል፡የቷላቁ፡ህርቃልን፡ሚስትን፡ነገር፡የቷኖኹ፡ሚስቱ፡ነገር፡የ
ልጁ፡የአውልያኖም፡ነገር፡አክርሉዩስ፡ከሶቃ፡ሷጤኤት፡ለዎቹ
ኗ፡ያደነበትን፡ምክንያቱ፡ይናገራል፡፻፮ክፍል፡በእስክንድር
ያ፡በመርዩዋ፡በግብጽ፡ፉቃን፡እንደ፡ተጣሉት፡በዚህ፡ምክንያት፡
የተደረገውን፡ለልፍ፡መልኩን፡ሥለው፡ወደቷች፡ያወረዱበትን፡
ምክንያቱ፡ምክንያቱ፡ይናገራል፡፻፯ክፍል፡የታዎሬሎስን፡ነገ
ር፡ይናገራል፡ይፍትዋዩ፡ፏቷኜ፡ጥፎች፡ይጠፋል፡ብሎ፡ትንቢት፡እንደ፡ተና
ገረ፡በዚያ፡ዘመን፡ሕርቃል፡እንደ፡ነግሠ፡ይናገራል፡፻፰ክፍል፡ደ
ፋትር፡በሚባል፡አገር፡ከዛማኖስ፡ቤት፡ክርስቲያን፡በእጠገብ፡ድል
ድ፡ይ፡እንደ፡ተሰራ፡ይነገራል፡፻፱ክፍል፡ሮቁ፡ጫች፡በግንብ፡ያለ፡
ገንዘቡ፡የጠፋበትን፡ሚስቱን፡ልጆን፡ቢበድል፡በፎቃ፡መክራ፡
እንደ፡ፀናበት፡ይናገራል፡፻፲፡ክ፡በፋዩም፡ያር፡እስላም፡መጥቶ፡
ክዚያ፡ያሉ፡ሮማውያንን፡ድል፡እንደ፡አደረጉ፡ይናገራል፡፻፲፩
ክፍል፡አመር፡በእውነ፡ከሮማውያን፡እንደ፡ተዋጋ፡ይናገራል፡፻
፲፪ክፍል፡አይሁድ፡እስላምን፡ፈርተው፡በመኑፍ፡የተሰበሰቡት
ን፡ምክንያቱ፡የምስርን፡በር፡ከፈተው፡ወደ፡እስክንድርያ፡በሽ
ሹ፡ጊዜ፡ገንዘባቸውን፡ወደ፡ወሰዱባቸው፡ዓመፀኞች፡በቀደመ፡ግብ
ራቸው፡የጸኑበትን፡የምስር፡ሰዎች፡ም፡የተቀነኩሉበትን፡ይናገራ
ል፡፻፲፫ክፍል፡የሰምኑድ፡ሰዎች፡አመርን፡የናቁበትን፡ጸጋመኛም፡
ከልጁ፡ወደ፡ሮም፡ሠመመለሱን፡ከእስላም፡ጋራ፡፳ዋ፡ዋልና፡እንት፡
አባቱን፡ጄዘው፡በእስክንድርያ፡የሸሸጉበትን፡ምክንያቱ፡ይናገራ
ል፡፻፲፬ክፍል፡ከአያት፡በ፲፬እሉስም፡ምስርን፡እንደ፡ያዙ፡በ፲፭ዘ
መን፡በባቢሎንን፡እንደ፡ገቡ፡ይናገራል፡፻፲፭ክፍል፡ሀርቃል፡የሞተ
በትን፡ሲቄ፡ኗኗስ፡ከጄረስ፡ከስደት፡ወደ፡ምስር፡ተመልሶ፡ለእ
ስላም፡እንደ፡ገበረ፡ይናገራል፡፻፲፮ክፍል፡እግዚአብሔር፡በክህ
ደቷቸው፡ምክንያት፡ሮማውያን፡በእስላም፡እጅ፡እንደ፡ጠፉ
ው፡ቀድሞ፡ክርስቲያኖች፡እንደ፡በደሉ፡ነው፡፻፲፯ክፍል፡ኒቆዩስ፡የ

ምትባል፡ አብኘ ዴኒ፡ አመር፡ የገዛበትኒ፡ ምክንያት፡ ዲማድ
ያሳስ፡ ጊታቸው፡ ሸሽቶ፡ ለአክሮቹ፡ እንደ፡ ሞቱ፡ በእብላደ፡ ዴጥ
ኑ፡ እንደ፡ ተደረገ፡ በሌላውም፡ አገር፡ እንደተደረገ፡ በማኅበትሉ በ
፲፫ ቀን፡ ከአደት፡ በ፲፭ ዘመን፡ አመር፡ ለውኖ፡ እስኪኤድ፡ ድረስ፡
ይናገራል፡ የ፲፫ ክፍል፡ የፋልስጥኤም፡ ክፍል፡ የምትሆን፡ ቂሣር
ያና፡ እስላም፡ የገዙበትን፡ ምክንያት፡ መከራውንም፡ ይናገራል፡ የ፲
፱ ክፍል፡ በቀርጤስ፡ ሰዎች፡ የተደረገው፡ ለልፍ፡ ሁከት፡ ይናገራል፡
የ፳ ክፍል፡ የሮሙ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ከደረሰኝ፡ ነገር፡ ወደ፡ አመር፡ የሄ
ደበትን፡ ምክንያት፡ በመርከብ፡ ጭር፡ እንዲጥቆ፡ ማብር፡ እንደ፡ ሰጠ፡
ይናገራል፡ አመር፡ በግብጻውያን፡ ግብር፡ እንደ፡ በዛበቸው፡ እስክንድ
ርያን፡ በእስላም፡ በእስላም፡ እጅ፡ አግብቷት፡ ከበርዩ፡ ከደረሰ፡ ንስሐ፡
ገብቶ፡ እንደ፡ ሞተ፡ ይናገራል፡ የ፳፩ ክፍል፡ የግብጻውያን፡ ሊቀ፡ ጳ
ጳስ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ብንያሚን፡ ከረፍት፡ ለተለደ ደበት፡ እንደተመለሰ፡ ከዚ
ህችም፡ ፲ ዓመት፡ በሮም፡ መንግሥት፡ በእስላም፡ መንግሥት፡ ፴ ዓመ
ት፡ እንደ፡ ተሰደደ፡ ይናገራል፡ ከዚህም፡ የቀረ፡ በመጽሐፉ፡ መጨ
ረሻ፡ ይገኛል፡ የ፳፪ ክፍል፡ ከዚህም፡ ቀጥሎ፡ ገና፡ ቢስ፡ ነገር፡ እስ—
መሐሪ፡ ይቅር፡ ባይ፡ በሆነ፡ በእግዚአብሔር፡ ስም፡ ይህችን፡ መጽሐፍ፡
ከመጽሐፍ፡ ሁሉ፡ ዳክሞ፡ አውጥቶ፡ የጻፋት፡ የኒቅዩስ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ዮ
ሐንስ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ከሊ፡ በኋላም፡ በሣይንሱ፡ ሰዎች፡ አብነት፡ አድርገዋቷ
ሉና፡ ከመምህራን፡ ሁሉ፡ ተለይቶ፡ ኋይለ፡ ቃል፡ የማያውቅ፡ እኔ፡ በ
ብዙ፡ መከራ፡ ለውነቱን፡ ተረጎምኳት፡ ለሁና፡ ከመጽሐፉ፡ ሁሉ፡ አወጻ
ጽቶኝ፡ ይህችን፡ መጽሐፍ፡ እንድጽፍ፡ ዘንድ፡ እኔ ፳ም ራስን፡ በበኑ፡ ሰዎች፡
አብነት፡ አብነት፡ አድርጌ፡ ይህንን፡ መጽሐፍ፡ አኖር፡ ዘንድ፡ በእእምሮ፡
በሌልፍ፡ ልቡና፡ ተዋጋሁ፡ ይህንንም፡ ተባባቡኝ፡ ትርጓሚውን፡ አብነት፡
አድርገኝ፡ እንወርና፡ ይኸውም፡ መጽሐፍ፡ ቀጉ፡ በማሻጠት፡ ከሁሉ፡ እን
ደ በልጥ፡ እንናገራለን፡ ፩ መ፲ መ፳ ደ፡ ክፍል፡ ለአደምና፡ ለሂዋን፡ እ
ግዚአብሔር፡ ስም፡ እንደ፡ አጠጣላቸው፡ ተጽፏልና፡ የአደምና፡ የ

አደረገ ፡ ፳ክፍል ፡ ዳግመኛ ፡ እኅቱን ፡ ሚስት ፡ ያደረገ ፡ በኋላ
ስም ፡ ክፉ ፡ ጠባሊልዩስ ፡ የሚባል ፡ ልጅ ፡ ወለደ ፡ ይኸውም ፡ አያ
ቱ ፡ አክሮንዮስን ፡ ይመስል ፡ ወደሌ ሌዩዝም ፡ አያቱ ፡ አባቱ ፡ ከአ
ዩሰት ፡ በኋላ ፡ በስርያ ፡ ነገሠ ፡ ከሞተ ፡ በኋላም ፡ የፋርስ ፡ ሰዎች ፡
አመለኩበት ፡ ፳፪ክፍል ፡ ወይሉስ ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ እኅቱ ፡ ኒኮስንስ ፡
በስርያ ፡ ነገሠ ፡ እኅቱንም ፡ ሚስት ፡ አደረገ ፡ ይኸንንም ፡ ክፉ ፡ ስ
ራውን ፡ ሰኋላ ፡ ሰዎች ፡ አብነት ፡ አድርጓ ፡ አስቀመጠ ፡ በዚህም ፡
ሲጀሩ ፡ ኖሩ ፡ ይህም ፡ ነገር ፡ በፋርስ ፡ ነውር ፡ አልሆነ ፡ እናቶቻቸው
ን ፡ እኅቶቻቸውን ፡ ልጆቻቸውን ፡ ሚስት ፡ እያደረጉ ፡ ያኖሩ ፡ ነበር ፡ ፳፫
ክፍል ፡ ቢኑስ ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ኒሮስ ፡ የተባለ ፡ በምዕራብ ፡ ፹
፭ዓመት ፡ ነገሠ ፡ ጆን ፡ ሽለሚ ፡ ሆነ ፡ በምዕራብ ፡ ወርቅ ፡ ያወጣ ፡
ዘመሬ ፡ ወርቅ ፡ ቢበዛ ፡ ወንዶቹ ፡ እንደ ፡ ቀኑ ፡ በት ፡ አውቆ ፡ ወ
ደምስር ፡ ሸሸ ፡ ብዙ ፡ ወርቅ ፡ ያዘ ፡ በምስር ፡ ኖረ ፡ የወርቅ ፡ ሶ
ብስ ፡ ለብሶ ፡ ነበር ፡ ለጣብ ፡ ሰዎችም ፡ እጅ ፡ መንሻ ፡ እየሰጡ ፡
ኖረ ፡ ወርቅ ፡ ከሰ ፡ ሰጡ ፡ አክብረው ፡ ተቀበሉት ፡ ከሙኙም ፡ የወ
ርቅ ፡ ጌታ ፡ አሉት ፡ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ጆሆች ፡ እንደ ፡ አምሳክ ፡ አድር
ገው ፡ ይሰግዱለት ፡ ጀመር ፡ ፳፬ ፡ ክፍል ፡ ቀስጦስ ፡ የሚባል ፡ ፭ሰው ፡
ነበር ፡ ይኸውም ፡ ፱ምስር ፡ ነገሠ ፡ በዚህ ፡ አመለኩበት ፡ ይኸው
ም ፡ አርበኛ ፡ አካፋቹ ፡ ሆነ ፡ ሰዎችም ፡ ጠቢብ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ተመ
ራጠሩት ፡ እርሱም ፡ በፀብፅ ፡ ዘመን ፡ ፃር ፡ ሰዴፍ ፡ በድልነት ፡ ጆ ፡
ያበጀ ፡ ጋር መሬ ፡ በስልፍ ፡ ከፈረስ ፡ ወጅቶ ፡ እንካሉ ፡ ሆኖ ፡ ነበር
ና ፡ ፳፭ክፍል ፡ ማቱሳላ ፡ ለሚህን ፡ ወለደ ፡ ሰሚህም ፡ ፪ሚስት ፡ አ
ገባች ፡ ፩ዳ ፡ ሂጃ ፡ ፩ቱ ፡ ሴላ ፡ ሐዲኤም ፡ ቃሴልን ፡ ወለደች ፡ ከ
ዚያም ፡ በኋላ ፡ ቶቤልን ፡ ወለደች ፡ ብረት ፡ ቀጥቃጭ ፡ የሆነ ፡ ይ
ኸውም ፡ ከሞቀ ፡ እጄና ፡ እስቀደም ፡ ጀኑ ፡ ሸፋሚ ፡ ሆነ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ገልጾለታልና ፡ ፳፮ክፍል ፡ ፀሐይ ፡ አተባለ ፡ ከአቃቢስ ፡ በ
ኋላ ፡ በአባቱ ፡ ስም ፡ ፀሐይ ፡ የተባለ ፡ ልጅ ፡ በምስር ፡ ነገሠ ፡ አ

ቆኔ፡ሳይቆፍሩ፡ወሀውንም፡ሳይደለድሉ፡ሠራ፡እየሠሩም፡
ነበር፡የህንድ፡ንጉሥ፡ልቅኪንም፡መሬቱንም፡ያልዱለው፡
እንዲሠሩ፡አደረገ፡፲፱ክፍል፡በምስር፡የነገሠ፡ፊኦውንጇዩ
ስ፡ፊርዓን፡የሚባል፡፩ሰው፡ነበር፡በግብጹ፡የጣዖቱን፡ቤት፡ሁ
ሉ፡ኣጥፍቶ፡መኑፍ፡በምትባል፡አገር፡፫መስጊድ፡ሠራ፡ማብኗ
ውያንም፡ለፀሐይ፡ለገዩ፡አለችው፡ለአናጡ፡ለዎች፡የመወዝ፡
ከኸንኩርት፡ከእትክልት፡ሌለ፡፲፮፻ሚዝኙ፡ብር፡ለጠ፡በግብጹ፡
ቋንቋ፡በድንጋይ፡ተጽፎ፡ተገኝቷል፡ይህንንም፡ለሚመለከ
ቱ፡አሳያቸው፡ገንዘቡንም፡ለአናጢዎች፡ሰጥቶ፡ጨርሰው፡ገ
ንዘቡንም፡ጨረሰ፡በተቸገረ፡ጊዜ፡፩ልጁ፡ነበረችው፡እርሷም፡
በዝሙት፡ብትነግድ፡ከዝማ፡ቤት፡አስቀመጣት፡በዚሁም፡ዘ
ማ፡ሆና፡ኖረች፡ይደርስባት፡ዘንድ፡የወደደ፡ሰው፡ሁሉ፡፩፩ተሳ
ላሕ፡ይዘንጊያ፡ይጥል፡ነበር፡የሚሽከመውም፡ዲንጊያ፡ከ፹ጫ
ማ፡ይበልጣል፡እንጂ፡አያንስም፡ነበር፡በክንዱም፡፫ክንድ፡ነ
ው፡ይህችም፡ልጅ፡እንጣይህ፡እንዲህ፡እድርጋ፡ከ፫ቱ፡መስጊድ፡
፩ደን፡አሠራች፡፳ኛ፡ክፍል፡የጢሮስ፡ሰው፡ቴርቀሉስ፡የሚባ
ል፡ፈላስፋ፡ጣምጁ፡የሚስራበትን፡አገር፡የጢሮስ፡ንጉሥ፡ኩንለ፡
ሌሎችም፡ነጋሥት፡እንዲህ፡አደረጉ፡በዚህም፡ከእኸከር፡ተለይ
ተው፡የታወቁ፡ሆኑ፡ፊተኞች፡ሰዎች፡ማን፡ነጭ፡ጣምጁ፡ይለብ
ሉ፡ነበር፡እለዚህም፡ለውጠው፡ቀይ፡ጣምጁ፡ለበሱ፡፳፩ክፍል፡
ኒራስ፡የሚባል፡፩ሰው፡ነበር፡ይኸውም፡የሰርያን፡መንግሥት፡
የተመኘ፡የኒንዩስ፡እንቴ፡ልጅችም፡ቀኑበት፡ወደ፡ቆሮንቶስም፡
በሄዴ፡ጊዜ፡፩ሴት፡ልጅ፡በንጹ፡ብቻ፡ለብቻ፡ተገናኝተው፡ጌጉ
ሯን፡ይዞ፡ተብቶበዋን፡ቆረጣት፡በልብሱ፡ውስጥ፡አኖራት፡
አባቱ፡እንዴ፡አስተማረው፡ትእምርት፡በሄደበት፡ሕልፍ፡ሁሉ፡
ይዚት፡ይሂድ፡ነበር፡፡ከልበውናም፡ወርደ፡ሶርያ፡ተመለሰ፡
ኒቆሳውያንም፡በተዋጉት፡ጊዜ፡እርሷን፡ከሳይት፡ያል፡ነሳቸው፡

ፉት፡ከሩም፡ቡኢጦኘኘ፡ሉቢህኙ፡ወደክንዋኘ፡የሂደ፡እክበኡሩስ
ኘ፡ወሰዩ፡ሂሩ፡የምትባል፡ሚኒስት፡በንባ፡ጊዜ፡ዲጣመ፳፡ጤሮስ፡
የምትባል፡ከተማ፡በአሬ፡ጊዜ፡በሚሊቱ፡ሰምዑ፡ፀራት፡በዚያም፡
እሰ፡አውሩኘ፡ቂሏቅያኘ፡እአቀድጭ፡ጣም፳፡ዩሰበሰ፡ቀብኔክሌ
ኘ፡ወሰደሳት፡በምቱ፡ጊዜ፡ከ፻ከፋሉ፡ሴጣቶው፡ተብኒ፡ከአኘ፡ክነዋ
ኘኘ፡ገዛት፡አሟኘም፡በአመው፡ፉትኒኪ፡ኪሳት፡ወኘድሙም፡ሸምኙ፡ገ
ዝቶ፡በአመው፡ጸራት፡፻ወኘድሣቸውም፡አገር፡ነጣሥ፡በአመው፡ጸራት፡
፳፬ክፍል፡በቈርጤኔ፡የነገሥ፡ጡሩስ፡የሚባል፡፩ሰው፡ነበር፡በሐ
ይ፡ሊገባ፡ጬሮስ፡ጸርስ፡ወጋት፡ኢገራኘም፡ዘረፈው፡በዚህም፡ምክ
ኘደት፡ኢውራቢኒ፡ማርክ፡ሚስ፡ኢዩረጋት፡በሊሊት፡ከባሕር፡ወጥ
ቶ፡ወደ፡አገሩ፡በሄደ፡ጊዜ፡አገሬቱኘም፡በሚስቱ፡ሰም፡ጸራት፡ዲጣመ
፳ም፡ከተማ፡ሰሮች፡በናቱ፡ሰዓ፡ቀርጤና፡ኪሳት፡ደኸው፡የቡኩአ፡ወ
ገኘ፡ነው፡፳፭ክፍል፡ሰዩኘ፡እቡዐይኪ፡የሚባል፡፩ሰው፡ነበር፡ልጅ፡
ከኖቱ፡ሲዩርስ፡ባየ፡ጊዜ፡እኘጫት፡አበጅቷችሁ፡ለቀሉት፡ብሎ፡
እዘዘ፨፳፮ክፍል፡ከያፈት፡ወንኘ፡ኸርህ፡የሚባል፡፩ሰው፡ነበር፡ጣ
ዎት፡፱ሚደመሐኩ፡ለዎች፡እለቀድጭ፡ጣዎት፡ኔመለከ፡መሥዋ
ዕትም፡ለጣዎት፡ሠዋዕ፡፳፯ክፍል፡የመልክጼዴቅ፡መገኛት፡እኒደህ፡
ነው፡ወንጉ፡ከአሕዛብ፡ሲሆኘ፡ስእግዚአብሔር፡እንልጋይ፡ሆነ፡ይኸ
ውም፡ኘጹሐ፡ጅኘጣል፡ነው፡ከሲም፡ወንኘ፡ባይወለጅ፡መጽሐፉ፡እኖ
ት፡አባት፡የሰውም፡አለው፡የአባቱ፡ጣፃቶቱኘ፡ጾሌቶ፡ለኔጣዚር፡አገ
ልጋይ፡ሆኔ፡ከኖባና፡ከምአር፡ኘጉሠ፡ልጅ፡ሰይ፡ወዲ፡የምስር፡ሰዎ
ች፡የተጌሩበት፡መልከጼዴቅ፡መልከጼዴቅ፡ማለት፡እውነተኛ፡
ኘጉሥ፡ማለት፡ነው፡በከነዓኘ፡የነገሥ፡ሴዴ፡ወገኑ፡ይጣ፡ነው፡ና
የምስር፡ለዎችም፡በከነዓኘ፡አለ፡ነገሡ፡እኘደህ፡ይጌሩታል፡በዉ
ጋቸውም፡ጊዜ፡ተገዙለት፡እኒዚያኘ፡ቢወድ፡ከተማ፡ሠርቶ፡ሦረ፡፡
አሚኘም፡በአመው፡ሲደዲ፡ኪሳት፡እለከዘፈ፡ድረስ፡የከነዓኝ፡ሰፃ፡ትባ
ላለች፡የመልከጼዴቅ፡አባት፡ከላይደ፡ተገኘቷልና፡የመልከጼዴቅ፡ት

ስክኖድር፡ኗህ፡ብሰ፡ያዘችው፡እሱም፡እውቀት፡ተያዘሽኝ፡ሕክብ
ሬ፡ምንት፡አደርግሊሁ፡ነቢቱ፡ንርሲም፡ደህኝ፡ሰማቷ፡እጅ፡ናሣ
ችው፡ሁሉቱም፡ተሰማምተው፡በልዩ፡ሚሰጥ፡ሆኑ፡እርሱኝም፡ከ
አግብ፡በኋላ፡የሀበሻ፡ሰዎች፡ተግዙለት፡እርሱም፡በሞተ፡ጊዜ፡፴ባ
ልንጀሮች፡መኳንንቶቹ፡ሰዎቹ፡ሞተ፡ታሰሩ፡ወንድሙ፡ሬሳጽለ፡
በመቂደደኒያ፡በአውርያ፡ነገሠ [illegible] ብጥሊሞስ፡ሰጊም፡ሰማብጅ፡አነገሠ
ው፡፶፲ ክፍል፡በበጥሊሞስ፡ዘመኝ፡ሬስዴልፋስ፡ብልህ፡ነገር፡አዋ
ቂ፡፸ሰው፡ነበር፡ጺኝው፡ምክ፸፪ነቢያት፡ጋራ፡ሁኖ፡በ፸፪ቀን፡
መጽሐፋቱኝ፡ከዕብራይስጥ፡ወደ፡ጽርዕ፡ቋንቋ፡መለሱ፡፪ቱኝ፡ግን፡
ጨርሰው፡ሲደመሰሱ፡ሞተ፡ዋልዩ፡፳፪ ክፍል፡እንደዚሁ፡በእስያ፡
በቂልቅያ፡ነገሠ፡ተነኘ፡በሚባል፡ወንዝ፡በኝዓ፡በቤሉን፡በፍል
ስጥኤም፡በበዚህም፡ቂሉኪስ፡ቷኒር፡ነገሠ፡ጺኘው፡ምክኘ፡ደክ
ሰኝ፡ገደለው፡በተኘ፡ከተማ፡ቢሠሬ፡ተጣልተዋልዩ፡ግንዘቡኝ፡
ሁሉ፡ዘረፈው፡ወሰደ፡የቀደመው፡ሰሚ፡ፋዴ፡ዷያ፡የምትባል፡
ነበር፡እንደኪያኝም፡ሠርቶ፡በልጁ፡ስም፡እኝጥያኮኤ፡አላት፡ሌላ
ም፡ከተማ፡ሠርቶ፡በሰጁ፡ሰም፡ሉዳቅያ፡አላት፡የቀደመ፡ሰሚ፡
በርኝጣ፡ነበር፡ሴላም፡ከተማ፡ሠርቶ፡ሰሚኝ፡አቤምያስ፡አላት፡
፳፫ ክፍል፡ሉሊካዩስ፡የሚባል፡ሰው፡የአበውኝ፡መጽሐፋት፡እዝ
ማናት፡ሁሉ፡አስቀድሞ፡ሽፎ፡አወጻላቸው፡፳፬ ክፍል፡አሬፋኖ
ስ፡እኝቀያኮስ፡ማርከ፡መቃብያኝኝ፡ገዛቸው፡፳፭ ክፍል፡የሮማ
ው፡ያኝ፡ፈነገሠት፡እንደዚሁ፡ነው፡የልዮስ፡ቄሣር፡ጊታችኝ፡ሰው፡
ሰይሆኝ፡አስቀድሞ፡በሮም፡ነገሠ፡ልዩቀም፡እኝደ፡ሰው፡ልጅት፡
አይደደለም፡ሴሉች፡ሴቶች፡በ፲፱ወር፡ጼወልደሉ፡እናቱ፡ሞቴ፡
ሰቅጎለጎል፡ሞተች፡ከሞተችም፡በኋላ፡ሽኝፈ፡ተነዋወጸ፡አዋቆ
ች፡ሰዎችም፡ደህኝኝ፡አደተው፡ሆዷኝ፡ቀደው፡ሕፃኑኝ፡ኣደጣት
አግኙት፡አውጥተው፡አሳደጉት፡ስሙኝም፡ቄሣር፡አሉት፡ቄሣርም፡
ማለት፡ያሰሉህ፡ምትር፡ፍሉጥ፡ማለት፡ነው፡ከእጽጎ፡በኋላ፡አጫ

ወደቁ ። እንጂ ፤ እንግዲህም ፡ እሊህ ፡ ሕፃናት ፡ ለኔ ፡ ይሆናሉ ፡ እ
ርሱም ፡ ይህን ፡ በሰማች ፡ ጊዜ ፡ በቤተ ፡ ጣዖት ፡ ሠውረው ፡ የሠሩ
ትን ፡ ቢያውቅ ፡ የርሱን ፡ ነገር ፡ አደነቀች ፨ እርሷም ፡ አሉ ፡ አሉ ፡ አ
ባለችም ፤ ነገሩን ፡ እምነና ፡ ከእግሩ ፡ ወደቀች ፡ እንጂ ፡ ኋላም ፡ አዋ
ምቀኝ ፡ አለች ፤ ሁሉንም ፡ አጠመቁቸው ፤ እለዚያም ፡ ከሥላሴ ፡
ተወልደው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀበሉ ፨ ታናሽቱንም ፡ ልጅ ፡ እ
ስኪታገቢ ፡ ድረስ ፡ ከደናግል ፡ በታ ፡ ተቀመጪ ፡ ብለው ፡ ሰደዷት ፡
ከዚያም ፡ የመሠለ ፡ ወገን ፡ የሚሆን ፡ ፲ሰው ፡ አጋባት ፤ በዚያም ፡
አገር ፡ ከቴዎፍሎስ ፡ በኋላ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስነት ፡ የተሾመ ፡ ቅዱስ ፡ ቄ
ርሎስ ፡ ተወለደ ፨ ቴዎፍሎስንም ፡ ከተወለደ ፡ በኋላ ፡ በሕፃንነቱ ፡
ሳለ ፡ ራሱን ፡ ተላጨ ፤ ከተማሪ ፡ ቤትም ፡ አግብተው ፤ እንዲጉን ስጡ
አነት ፡ ሽመት ፡ የደጋግ ፡ ሰዎች ፡ ሥራ ፡ እያስተማሩ ፡ አሳደጉት ፨ እ
ርሱም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እያገለገለ ፡ አደገ ፤ መንሕፍትንም ፡
ተምሮ ፡ ሐጋቸውን ፡ ጠበቀ ፤ ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ዲቁና ፡ ሹመት ፡ እ
ርሱም ፡ ለሃይማኖቱ ፡ ዲቁና ፡ ጋር ፡ መረ ፨ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ሌብ
ሉ ፡ ተክህኖ ፡ ለብሶ ፡ ተሾመ ፡ በማርቆስ ፡ መንበር ፡ ተቀመጠ ፤ ሊ
ቀ ፡ ጳጳስነትም ፡ ከተሾመ ፡ በኋላ ፡ ከስተምሮ ፡ ጣዖቱን ፡ አስተዋ
ቸው ፨ አትናቴዎስ ፡ እንደ ፡ ተናገረ ፡ ጣዖቱን ፡ ሁሉ ፡ አጠፋ ፨

፳ ክፍል ፡ ዮሊያኖስ ፡ ቀድሞም ፡ የሮም ፡ ሰዎች ፡ ያፈረሱትን ፡ ቤተ ፡ መቅ
ደስን ፡ በኢየሩሳሌም ፡ ሊሠሩ ፡ ጋር ፡ መረ ፡ በዚያም ፡ መሥዋዕት ፡ ለ
ፉ ፡ ደም ፡ ሊያፈስስ ፡ ይወዳልና ፡ ጌታችን ፡ ግን ፡ ሥራውን ፡ ሁሉ ፡ ነቀ
ፈበት ፡ ሳፍርሳኩ ፡ የፋርስ ፡ ንጉሠ ፡ ግን ፡ ከሮማውያን ፡ ሊዋጋ ፡ ተነ
ሳ ፡ በዚያም ፡ ዘመን ፡ ዮሊያኖስ ፡ የሚባል ፡ ሰው ፡ በሰማዕትነት ፡
ሞተ ፤ ዮሊያኖስም ፡ ከሰዱ ፡ በምትገል ፡ አገር ፡ ለአጋንንት ፡ ይሠዋ ፡
ነበር ፨ ከዚያ ፡ አጶሉን ፡ የሚባል ፡ ጣዖት ፡ አለየ ፡ ከዚህም ፡ በኋላ ፡
የሮም ፡ ሠራዊትን ፡ ጠንቋዮችን ፡ አስከትቶ ፡ ፋርስን ፡ ሊወጋ ፡ ሄ
ደ ፡ ምንገድ ፡ ሲያልፍ ፡ ከለምለም ፡ አገር ፡ ደረሰ ፤ በዚያም ፡ ሊቀቾ ፡

ሠራዊቶችን፡ሊብሰብ፡ወደቹሁ፡ከነገሥታቶቻችሁ፡እንደኔ፡ክርስቲያን፡
ሁኑ፡አባቶቸው፡እስከዚያም፡ያንጊዜ፡እንደ፡እኔተ፡ክርስቲያን፡እናንተ
ሃሉ፡እንግዲህ፡ንጉሥታችን፡ክርስቶስ፡መስቀል፡ነው፡ብለው፡እ
ንዱ፡እንዴ፡ልብ፡ተሣካሩ፡እንደ፡እንዴ፡ቃል፡ተናጋሪ፡ሁነው፡ተናገ
ሩ፡ከዚያ፡ንጉሡን፡አክብረው፡አመሰገኑት፡የፋርስ፡ሰዎችም፡የ
ሁልያኖስን፡ሞት፡በሰሙ፡ጊዜ፡እንታረቅ፡ብለው፡ወደ፡ዮያኖስ፡ላ
ኩ፡እንታረቅ፡ሲሉ፡አማላጆችን፡ዮያኖስም፡በደስታ፡ተቀብሏ፡
ቸውና፡ፋርስ፡ታረቁ፡የፋርስ፡ሰዎችም፡ተስማምተው፡ገበሩለት፡
እርሱም፡አገራቸውን፡ዩልያኖስ፡ስለ፡አጠፋት፡ያንዷን፡ዓመት፡ግብ
ር፡አጠፋባቸው፡ነገር፡ግን፡ከአገራቸው፡እፋ፡ከተማ፡አሠራቸው፡
ከተማይቱንም፡አምሳያ፡ከሳት፡ቅጽሩንም፡ከፍንች፡ቡዙ፡ጀር፡
ሠራዊት፡አገሬቱንም፡እንደ፡ቀድሞ፡አደረጋት፡በዚያችም፡የቱኝ
መኾሙ፡በርም፡አም፡ትፀራሏ፡ብሎ፡መለያው፡እርሱ፡ማን፡ሮ
መና፡ፋርስ፡ቢታረቁ፡እልወደደም ❖ ❖ ❖ ❖

፰፻፶፩፡ፀብዕም፡ከጠፋ፡በኋላ፡ዮያኖስ፡ዘቀርስ፡ወጥቶ፡የቀ
ራትን፡ሠራዊት፡አሾኖቸው፡የዮያኖስን፡ምክር፡የሰሙትን፡ጣን፡
ሬድም፡አጠፋቸው፡ያንጊዜ፡በቁስጥንጥንያ፡ያሉ፡እብያቱ፡ክርስቲ
ያኖት፡ከፍች፡አብያቱ፡ጣዖትን፡ዘጋ፡ቀድሞ፡የወሰደባቸው፡የምእ
መናን፡አገርንም፡መሰሉላቸው፡በሚገዛውም፡አገር፡ሁሉ፡ምእመ
ናን፡ሾመ፡ቤት፡ጣዖታትንም፡አፍርሶ፡መምህራን፡ጣዖትን፡አደከመ፡
ደጋመኞም፡ያርስን፡ሃይማኖት፡አጠፋ፡ያስቆርቆር፡ክርስቲያን፡ነው
ና፡ሰሎሜም፡በውነት፡ደስታደሰ፡ምግባር፡ሃይማኖትንም፡ገለጸ፡
ሠራ፡በአገሩ፡በእሱ፡ለዎች፡ሁሉ፡ትፈፋትን፡ደሠራ፡ነበረ፡ደጋመ
ኞም፡ለሮም፡ሰዎች፡ሐጋን፡ጸፈላቸው፡በምንዛቸው፡ምእመናን፡
ሁሉ፡እጅፋቸው፡በእግዚአብሔር፡ለማመን፡እየተጋሁ፡እንብርቱ፡ከሆ
ኑ፡ማህል፡እንደቾትቆር፡በሣጊር፡ማከከል፡ባሉ፡ምእመናን፡ደስ፡ደለ
ኛል፡ብሎ፡ከሚቀወሟትም፡ሰዎች፡ሁሉ፡ሁብት፡መዋዕ፡አገኙ፡ቦ

ስቀዩም፡ እራሱ፡ ከግብጥ፡ ዩዲትበትን፡ ነገራችው፡ ደጋመኛ፡ ዛሬ፡ ጊታ፡
የተወለደበት፡ ቀን፡ ዛሬ፡ ነው፡ በሚገባ፡ እናዝ፡ በራባን፡ ብበሉ፡ እኔተማ
ራችው፡፡ እርሱ፡ በድንግልና፡ ተፀንሲልና፡ ቀደማዊ፡ እርሱም፡ ከሥላ
ሴ፡ ጋራ፡ በፊቃዩ፡ በባሕርዩ፡ አንዱ፡ በአካል፡ ልዩ፡ ነው፡ ና ❈ የእገር፡ ሰ
ዎችም፡ አከበሩት፡ እርሱም፡ ሊያገለግል፡ ኖረ፡ ከአከ፡ ሰለተ፡ ሞቱ፡ ዩረ
ረስ፡ ክህኑቱን፡ ጠብቆ፡ በክብር፡ ኖረ፡ ደጋመኛም፡ በታዎዩስዮስ፡ ዘመ
ን፡ የቊስጥንጥንያው፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ሞተ፡ ስሙም፡ አንዴሊከስ፡ ነው፡፡ ከ
ዚህ፡ በኋላ፡ ንስጡርን፡ ከእንጼኪ፡ ወዩ፡ ቊስጥንጥንያ፡ ወሰዩው፡ መ
ምሮችን፡ መስሉ፡ በዚዩ፡ ያስተምር፡ ዘንዩ፡ ከዚያም፡ ሊቀ፡ ጳጳነት፡
ሾመው፡ እርሱም፡ በሀገሩ፡ ሁሉ፡ ክርስቲያንን፡ የሚያስት፡ ሆነ፡ ክ
ርስቶስን፡ እሩቅ፡ ብሉ፡ ባስተማረ፡ ጊዜ፡ እመቤታችንንም፡ ወላዩት፡
ሰብእ፡ ብሉ፡ ባስተማረ፡ ጊዜ፡ በቊስጥንጥንያ፡ በዞ፡ ጳብሲ፡ ክርክር፡
ተነሣ፡ ከዚህም፡ በኋላ፡ ሊቃውንቱን፡ ሕዝቡን፡ ሰብስበህ፡ በኤፌሶን፡
ጉባዔ፡ ሠርተህ፡ እከራከረን፡ አሉት፡ በኤፌሶን፡ የተሰበሰቡ፡ ሊቃውንት
ም፡ ፪፻ችው፡ እለዚህም፡ ሥራት፡ ሠርተው፡ ሃይማኖት፡ አጽንተው፡
ንስጥሮስን፡ ዩቀ፡ መዛሙርቱን፡ አውግዘው፡ ለዩተው፡ ሔዱ፡ ከዚህ፡
በኋላም፡ ወዩ፡ ሃይማኖታችን፡ ተመልሰው፡ ሥራት፡ ሠሩ፡ የእንጼኪ
ያው፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ቅዱስ፡ ቄርሉስም፡ ከርሳችው፡ ጋራ፡ ፩ሆኖ፡ ተከ
ራከረ፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳትም፡ ሃይማኖት፡ አጽንተው፡ ንስጥሮስን፡ ጠሉ፡
ከሐዲተኛ፡ ከዩሉብናዩዮስ፡ ጋራ፡ ቢመክር፡ ክዩው፡ ንስጥሮስን፡
ከተከተሉ፡ ይልቅ፡ ይልካዩ፡ ምዕመናን፡ እነሱ፡፡ ምእመናን፡ ጋን፡ በ
ታዎዩስዮስ፡ ዘመን፡ ፈጽመው፡ በዙ፡ እርኪባዎስ፡ ከርሳችው፡ ፩እ
ስኪሆኑ፡ ዩረስ፡ እርሱም፡ በሃይማኖት፡ ከለርሳችው፡ ጋራ፡ አንዱ፡ ሆኑ፡
ተከራከረ፡ ንስጥሮስ፡ ካላታርችው፡ ሰዎች፡ ጥቂት፡ ሲቀራችው፡ አመኑ፡
ምዕመናንም፡ በታዎዩስዮስ፡ ዘመን፡ በተዩስ፡ በዩስታ፡ ጸጥ፡ ብለው፡
ኖሩ፡ በታዎዩስዮስ፡ ዘመን፡ በቊስጥንጥንያ፡ የነበሩ፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳት፡
አሊህ፡ ናቸው፡ መክሲሞስ፡ አብራከሊስ፡ ብልህ፡ አብራከሊስ፡ ጋን፡

ቋጎብኦ፡ ያሄ ከኛያት፡ ጠለዩ ክል፡ ኢኛ ያደደዋጊ፡ ዩልቡኝ፡ ከፋት፡ ሸሽ
ጊ፡ አስቀድሚ፡ ቱማኔት፡ አድረስ፡ ነበርኖ፡ በምክርም፡ ሸኚማ
ሎ፡ ወደሂሎርያ፡ ወስዩ፡ ሲገባት፡ ከአደልቡስ፡ ተጨዋወተ፡ ወ
ደዚያም፡ በሒያች፡ ጊዜ፡ አደልቡስ፡ ተነሽ፡ ማኝቡኝ፡ ዘኃበት፡
እርሲኖም፡ ለመጠበቅ፡ ብዙ፡ ጭፍራ፡ ኤኖረ፡ ለኙጊኖሽም፡ ከር
ሎ፡ ኃሩ፡ አደረገው፡ ይህንንም፡ በአወቁች፡ ጊዜ፡ ዩኚትሎ፡ ያኽት፡
ወደምትሆኝ፡ ልጁ፡ ካከች፡ ልጀቱም፡ በሂሎርያ፡ ቅጽር፡ ተዋት፡
ትኮር፡ ብሳ፡ ማለደች፡ ኖትሎም፡ አኖች፡ በምኛው፡ እኛጁ፡ እኔ፡
አደልቡስን፡ አሳስቀደመውም፡ አኖት፡ እርሱ፡ ማኚ፡ ሊወጭ፡ እት
ቋቷበሁ፡ አበ፡፡ ኚማሎት፡ ማኚ፡ ወደኚትሎ፡ ልክ፡ እኖቴ፡ ከዚያ፡
ትኑር፡ ማሮልኚ፡ ብሳ፡ አያለቀስች፡ ለመነች፡ እርሱ፡ ማኚ፡ ይቆ
ር፡ ይባት፡ ዘኒድ፡ አልወደደም፡ ከኚችስ፡ በባልሽ፡ ላይ፡ ሊሳ፡ ኚት
ሎ፡ በኔማሎብሽ፡ ትወጂለሽ፡ አባት፡ እርሷ፡ ማኚ፡ ይህኚ፡ በሰማች፡
ጊዜ፡ ተቆጥታ፡ ወደኚትሎ፡ ገባች፡ ከዚያም፡ ገብታ፡ በዚህ፡ ከተማ፡
ወይ፡ አደልቡስ፡ ወደኔ፡ አድረኛበት፡ ሌሎች፡ ኚትሎም፡ የወዩዮሽ
ውኚ፡ አድርጊ፡ ከርሱ፡ ይልቅ፡ አኚችኚ፡ እወደለሁዩ፡ አባት፡ ኚማ
ሎትም፡ ይህኚ፡ በሰማች፡ ጊዜ፡ በልቢ፡ ቆርጣ፡ ማደለው፡ ብላ፡
አድርያዮስኚ፡ እዘዘች፡ እርሱም፡ ባለሟል፡ ነበርኖ፡ እስቀሎራ
ልዮስ፡ የሚባል፡ እኛድ፡ ሰው፡ ላከ፡ ከርሱም፡ ቢተወደዩ፡ ነው
ዩ፡ ብዙ፡ ሰው፡ ይዞ፡ ወደኚትሎ፡ ቤት፡ ልማባ፡ አለ፡ ከዚያም፡ ገብ
ቶ፡ ከቶጽሩ፡ መተላለፊያ፡ ላይ፡ ርፎኚ፡ መዘዘ፡ ሲገለው፡ ከመኳኚ
ኚቱም፡ አኛዱ፡ ባየው፡ ጊዜ፡ ፈጥኖ፡ ስደፊኚ፡ ነጠቀው፡ ራሱኚ፡ መ
ታሁ፡ ብሎ፡ ጋርሮውኚ፡ ከቾረጠው፡ በኋላ፡ አደልቡስኚ፡ የመ
ቷ፡ እስቴራልዩስኚ፡ ገደሉት፡ የአደልቡስ፡ ሰዎችም፡ ይዘውእ
ገቡት፡ ዘዩኑኚም፡ ይህኚ፡ በሰማ፡ ጊዜ፡ በአደልቡስ፡ የተደረገው
ኚ፡ ነገር፡ አሳውቅም፡ ብሎ፡ ማለ፡ አደልቡስም፡ ከዩዋው፡ በተሬ
ወሰ፡ ጊዜ፡ ኚጉሥኚ፡ ወደምሥራቅ፡ ሕሂድ፡ እስኖብቶኚ፡ ብሎ፡ ማ

ን ፈሊጋ ቃለ፡ እሉ፡ ስለዚህም፡ በንጹ ቃልዮስ፡ ምክንያት፡ አለያዷቸው፡
ሸ ሀዋጋ ሉ ቶችን፡ መክከሰቱ፡ ወደ ቍስጥንጥንያ፡ ሰኩ፡ ላዊሮስም፡ ክር
ሲቶው፡ ጋራ፡ አንድ፡ ሆነ፡ እርፉም፡ መጽሐፉ፡ ይተማረ፡ ነበር፡ መነኮ
ሲት፡ በበችውም፡ ደእኔ፡ ብለው፡ እንዳጠስዮስን፡ ሲማልደ፡ ሰርሉም፡ ሲ
ጸልዩለት፡ ለንጉሡ፡ እኛ ነጋራ ለኝ፡ ብለው፡ በሄዴ፡ ጊዜ፡ መኳንንቱ፡ አ
ውቀው፡ ወደ ሲቀ፡ ጳጳስ፡ መቅደንዮስ፡ ወሰዷቸው፡ ሃይማኖትን፡ ጠ
የቁት፡ እርሱም፡ የሸሸገውን፡ ሃይማኖት፡ ነገራቸው፡ ❖ ዲራቷዎስ፡
የሚባል፡ ከእስክንድርያ፡ ፮ ሰው፡ ነበር፡ ዮቄርሎስን፡ መጽሐፍ፡ ይ
ዞ፡ ነበር፡ ከሰዊሮስ፡ ጋራ፡ የሃይማኖት፡ ነገር፡ ቢጫወት፡ ቄር
ሎስን፡ ሃይማኖት፡ ይዞ፡ ተገኘ፡ መቅደንዮስንም፡ ፪ ቱም፡ ተቀጡ
ት፡ ክርስቶስን፡ ፪ አካል፡ ፪ ባሕርይ፡ ብለው፡ የሚሉ፡ ሮማውያን
ንም፡ ዘለቷቸው፡ መጽሐፋቸውንም፡ ፊሊክስ፡ አሉት፡ መቅደንዮስ
ም፡ ዲህን፡ ለምቶ፡ ተቆጣ፡ ከንስጥሮስ፡ ጋራ፡ ከርሱ፡ ጋራ፡ ያሉ፡ ለ
ሥቶ፡ ሁሉ፡ ፫ አካለ፡ መለኮት፡ ያመሳጅቶዋል፡ የሚሉ፡ ሰዎ
ች ስም፡ እንዲህ፡ አሉትው፡ መለኮት፡ ፫ ቱን፡ አካላት፡ ያመሰግናሉ፡
አለ፡ ነገር፡ ግን፡ መለኮት፡ ክርስቶስ፡ ለኛ፡ ተሰቀለ፡ ብለው፡ እደ
ሉም፡ ክርስቶስ፡ ለመለኮት፡ ብሉ፡ አልተሰቀለም፡ እኛን፡
ለማዳን፡ ሰው፡ ሆኖ፡ ሞተ፡ ተቀለ፡ እንጂ ❖ አባቶቻችንም፡ እንዲ
አስተማሩን፡ ፫ መዓልት፡ ፫ ሌሊት፡ በክርሥቶስ፡ መቃብር፡ አድሮ፡ ተ
ነሣ፡ እንጂ፡ እስዚህ፡ ክርስቶስን፡ እኛ፡ ክርስቶስ፡ ለኛ፡ ብሉ፡ ተሰ
ቀለ፡ ብለን፡ በግድ፡ እናመሰግናለን፡ ደጋመኛም፡ ማርያምን፡ ወ
ለዲቱ፡ አምላክ፡ ብለን፡ እናመሰግናለን፡ ድንግል፡ የወለደችው፡ ሲ
ሉ፡ አይሁድ፡ የሰቀሉት፡ እዲ ዲ ሰምና፡ የተወለደው፡ የተሰቀለው፡
፩ አምላክ፡ ነው፡ እንጂ፡ እሲህ ንም፡ የመለሱ፡ ብዙ፡ ለጳጳ፡ በንጉሡ፡
ማላቱ ም፡ ተጽፈዋል፡ የንስጥሮስንም፡ ክህደት፡ እንዲህ፡ እድርገ
ው፡ አጠፋት፡ መቅደንዮስንም፡ በሩቁ፡ ጊዜ፡ የተንኮል፡ ምክርን፡ ያስ
ብ፡ ጋር መር፡ እኔስ፡ በንጉሡ፡ በመኳንንቱ፡ ፊት፡ ክርስቶስ፡ ለኛ፡ ተሰቀለ፡

ና፡ብስው፡ሕዝቡ፡ተሃገሩ፡ሊቀ፡ጳጳሳቱም፡ዮሴፎስን፡እሁን፡ተ
ባቷወሉት፡ወንበሬን፡ትቶ፡እንደሰሁ፡ማንኛም፡እንደደቀብሉ፡እ
ብደት፡ክርስቲያኖችን፡እንደይዙት፡አደርጋለሁ፡አለ፨ከ፫ሌቶስ፡ሰ
ውን፡የሚገቱ፡ሰዎችን፡እስኪያጠፏቸው፡ድረስ፡ጎጉሥ፡ማን፡ዐዚ
ህ፡ምክንያት፡ፀብሷ፡እንደደነፋበት፡ሬፌ፡ሌቀ፡ጳጳሱም፡እስኪን
ዴሱት፡ድረስ፡ከበቷው፡እሌኢደም፡ንጉሥም፡የሐነፋው፡ያገኙ፡
ሥራ፡ዴሥራ፡ጋርመሮ፡ንጉሥም፡ሌደጠው፡በለጫ፡ጉዚ፡እዘነ፨
፺፱ ክፍል፡በመጋርመሪያ፡ዘመን፡በጌታ፡እየምናለኝ፡ብለቾሁ፡በ
መጸሐፍቱ፡እርእሶት፡ዴፉ፡ብሉ፡ሥርዓት፡ከዚህም፡በሏላ፡አደሁ
ዶን፡ለምሬው፡ደኛን፡ደበሬቀደቾው፡እጥምቴቾው፡ብሎ፡አዝዞ
ዴ፡ምንጅ፡ደሞስ፨እሬህ፡ማን፡ክርስቶስን፡የሚደቁብሉ፡ሆኑ፡ጸጣ
ፀሀኛም፡እባው፡ደኛን፡ከምእመናን፡ጋሬ፡ቶኋሬቾው፡እርሉ፡ሮማ
ዊ፡ነው፡ሃ፨ ፨ ፨ ፨ ፨ ፨
፻ ክፍል፡በሙሬቅ፡ንጉሥ፡ዘመን፡በእስና፡ምሥራቅ፡በኩል፡ወሁ
ጣ፡በሌሌት፡ተጓተው፡ሴሰ፡መጥቶ፡ቢቶቾንም፡ሰዎቾም፡ከባሕሩ፡
እፋጣ፡ማቾው፡በዚያም፡አገር፡ጅዶሉ፡ጥፋት፡ተደረገ፡ጸጣመኛም፡
ጣርሶስ፡በሚባል፡አገር፡ኤፍሬምስ፡የሚባል፡ወሀ፡ወጥቶ፡ከዚያ
ው፡እጅግ፡በትባል፡አገር፡ተነስቶ፡ብዙ፡ቤት፡አስጠመ፡በወንዙ
ም፡ውስጥ፡ደህ፡ወንዝ፡ደህችን፡አገር፡ያጠፋል፡ብሉ፡በደኛጊያ
ው፡ለደ፡ተቀርጾ፡አገኙት፨ ፨ ፨ ፨
፻፩ ክፍል፡ጸጣመኛ፡በሙሬቅ፡ዘመኑ፡እንደከሄ፡ጠፋች፡ደህም፡በ[illegible]
በት፡ጊዜ፡ሆኔ፡በምሥራቅ፡ዓደዮች፡ደሌች፡ጠፋ፡በዚያም፡ሎ[illegible]
ያሉባቸው፡ሰዎች፡ሞቱ፡በዚያም፡ወሬት፡በሠፍሪት፡በ፫ ሰዓት፡
ፀሐይ፡ጠፍታ፡ከዋክብት፡ያበሩ፡ጋርመሮ፡ያንጊዜ፡ፀብ፡ሆነ፡የሚ
ለም፡ሳሌፉት፡ቀርቦ፡ይሆን፡እያለ፨ለዎቾም፡እያለቀሉ፡ወደ፡እግ
ዚአብሔር፡ያመለክቱ፡ጋርመሮ፡ይቀር፡ይሉቾው፡ዘንድ፡ከዚህ፡

ኒዝ፡ገቡ፡እስክኒ ድራው ያኒኒ፡እና ውክቶው፡ብለው፡እስበዋልና፡
እርሱ፡ማኒ፡ኋይለ፡እግዚአብሔር፡እኛ ደ፡ሁኑ፡እባወቀም፡ነቁጣ
ም፡ደሀኒ፡በአወቀ፡ጊዜ፡በደፋኝር፡ያስሆኒ፡ጅልድዴ፡እፈረሰ፡ዴህ
ችዓው፡ከሙኖስ፡ቤት፡ክር ስቴያኒ፡አጠግብ፡ነኪ፡ፎኑስ፡ደህኒ፡በሰማ፡
ጊዜ፡እጅማ፡እዝን፡ነኪጠዊ፡ቢትኒክሉ፡እኛማዪለው፡ብሎ፡መከ
ረ፡እርሱ፡ከቁት፡በኋላ፡ሠራዊት፡ደበተኖሌ፡ብሎ፡እኔደኚ፡ውኍ
ደር፡አባበለው፡፡ሌሙት፡ብሎ፡ጮኸኛ፡ወደነቂጣ፡ዴኄዷ፡ዘኛ
ዷ፡ሊያባብለው ም፡መልኪተኞ፡መአለህ እጭር፡ለዴና፡ለው
ሬህ፡ደዝሀ፡ዩኔኒ፡ነገር፡እዮተኚጋገርህ፡ሂዴ፡አለው፡በቅረብህ
ም፡ጊዜ፡እኛደ፡ቁሙት፡እዮርገህ፡በሬጁፉ፡ልቡኝ፡ውጋው፡እኔደህ፡
ክእዪረማህ፡በኋላ፡ብቻ መልጥ፡ዪማ፡ነው፡ለሰውም፡ብለህ፡ብት
ሙት፡ጸጀችህኝ፡ከቤቱ፡መኝግሥት፡ኢማብቾ፡እዴ ማኚ፡ምሉ፡ዩ
ሣ ደጠባቾው፡ወርቅ፡እስጠችዋ ሰሁ፡እሰ፡እብሮት፡ያሰ፡ዮሌኝ
ሉም፡ደህኒ፡በሰማ፡ጊዜ፡ስኔኪጣ፡ተመክሮ፡ብሀል፡ብሎ፡ላከበት፡
ከዚህም፡በኋላ፡ያሰው፡ለዴፉኚ፡ደዞ፡ተኔሳ፡ኬደፉኚም፡ዴዝ፡ወ
ደኔቂጣ፡ሄደ፡ነቂጣም፡ባየው፡ጊዜ፡ከባችሁ፡ያዙት፡ብሎ፡ለዎ
ችኝ፡እዘዘ፡ቢበረብሩት ም፡ለዴፉ፡ተገኘበት፡ያኛጊዜ፡ቾብቾበ
ውኒ፡ቆረጡት፡ፎኑስም፡ወደደፋኝር፡መጥቶ፡ብዙ፡ለውፈጅ፡
ነቂጣም፡ደህኒ፡በሰማ፡ጊዜ፡ፈጥኖ፡ተከተለው፡ቢደ ርስበትም፡
ፎኑስ፡ወኘዝ፡ተሸማሮ፡ነቅዪስ፡ገበ፡ነቂጣ፡ማኒ፡ወኘዘ፡ቢፏገር፡
ጥሉት፡ተመለሰ፡ወደመርዪጥም፡ሄዴ፡በር፡ጠብቁ፡ብሎ፡ብ
ዙ፡ለው፡እኖረ፡ወደመኑፉ፡ወደ፡እውሳም፡ሄደ፡፡ወደ፡እገሩም፡
በቀረበ፡ጊዜ፡ከዚያ፡ዩነበሩ፡ዩፎኑስ፡ለዎቾ፡ጥለው፡ሸሹ፡እገሬቱ
ኒም፡ገብቶ፡ያዘ፡እብራዴስኒ፡ለዎችኒም፡ያዧቸው፡ቢታቸውኒም፡
ጉዳዩውኒም፡እቃጠሉ፡ነቂጣም፡ብዙ፡ሠራዊት፡ዴዞ፡ዮመኑ
ፉኒ፡በር፡ከፍቶ፡ገበ፡ዩምስር፡ለዎች፡ሁሉ፡ደኅዙለት፡ጋርመር፡

በወጡ፡ጊዜ፡እኔ እሳቸው፡እንደተማከሩ፡ቤት ኋሊ፡ግብ
ተው፡ተዋጉ፡እኔ እሳቸውም፡ቢበዙባቸው፡ሮማውያን፡ሸ
ሽተው፡በመርከብ፡ሄዱ፡እስላሞቹም፡ጥንዱንያስ፡የም
ትባል፡ትን፡አገር፡እጅ፡አደረጉ ፨ ከዚህ፡የነበሩ፡ሮማውያን፡
፸፱ ሴቀኑ፡አልቀዋልና፡አሉህም፡ሸሽተው፡ከቅዱር፡ገቡ፡
ከዚያም፡ገብተው፡በር፡ዘጉሳቸው፡ይህንንም፡ለልፍ፡ባዩ፡
ጊዜ፡ፈርተው፡እያዘኑ፡ወደኔቅዩስ፡ሸሹ፡ልንድዮስም፡ይ
ህን፡በሰማ፡ጊዜ፡ለበደጥ፡ከዋች፡ለደነገሩችው፡በሌሊት፡
ተነክቶ፡በመርከብ፡ወደኔቅዩስ፡ሸሸ፡እኔ እስምንም፡ድማ
ንድዮስ፡እንደ ሸሸ፡በሰሙ፡ጊዜ፡ደስ፡ብሏቸው፡ፈዩን፡በደጥ
ን፡እጅ፡አደረጉ ፨ ከዚህም፡ሄደው፡ብዙ፡ሰው፡ፈጁ ፨ ፨
፹ ክፍል፡እስላሞችም፡ፈዩምን፡በያዙ፡ጊዜ፡አመር፡ወደ
አባኪሩ፡እስማኤላውያን፡ለማኅበር፡መርከብን፡አምጣ፡ብሎ፡
ላከ፡ሠራዊቱን፡ለመዋጋት፡ለበለበ፡በቀልዩብ፡ወንዝ፡ድ
ልድዩ፡እሠሩ፡ብሎ፡ወደጊዮርጊስ፡ስክ፡ምእርግ፡ለመያ
ዝ፡እቅራብን፡ኮርዴስ፡ደረዳችው፡ኮመር፡እስላሞችን፡እ
ስዚያም፡እቅራብን፡መኑፍን፡ያዙ፡ደጋመቹም፡በምስር፡ባ
ቢሎን፡ድልድዩ፡ሰሩ፡ብሎ፡አዘዘ፡መርከቦች፡ወደኔቅዩስ፡
ወደእስክንድርያ፡ወደሰሳይ፡ጣብጅ፡እንደዲሄዱ፡ፈረስ
ችም፡ያስዶኒም፡ከምሥራቅ፡ወደምዕራብ፡ሰዴደ ከማ
ቹ፡ደሂዱ፡ዘንዱ፡ምእርን፡ገዢት፡እመር፡ማን፡የሰራው፡
ስራ፡አሰበቃውም፡የሮምን፡መኳንንት፡ይዞ፡እጅቸውን፡እ
ግራቸውን፡በግንድ፡በግር፡ብረት፡አሠራቸው፡ገንዘባቸ
ውንም፡ወረሰ፡ግብርም፡በገባሮቹ፡እብዝቶ፡ጣለባቸው፡
የፈረሶቻቸው፡ገፈራ፡ሲኸከመው፡ይመልሳቸው፡ነርመር፡
እንደሆነ፡እዮርዳኖስ፡ብዙ፡ኋቢኔት፡ለሬ፡በኔቅዩስ፡የነበሩ፡ለ

ተሰጠ፡ ስትትኒሆሙ፡ ለደደቶቹው፡ እርሱም፡ ፈርደ፡ ከእኒሰሆሙ፡ ኃራ፡ ቃረቀ፡
አሰወ፡ ንኒደደኝሰቶቹው፡ ንኒደ፡ አግባቡ፡ በምስር፡ ደኛሆሙ፡ ዘኑድ፡
ቤቶወደደ፡ ቀስኖኖጥኖዩስሙ፡ ኽርሱ፡ ኃራ፡ ኔብሮ፡ ሄደ፡ በእትሬኬ፡
ደሱ፡ ጭፍሮቿኒሆሙ፡ ወቀለኖኖጥኒደ፡ ለወአባቶቹው፡ ፈርክሲ፡ ከኒሆሙ፡ ቀ
ድሆሙ፡ ኪርስ፡ ተሰደ፡ ጠደነበረ፡ በት፡ ከፍሬቅደ፡ ለደደጠ፡ ፀብሬ፡ ፀና፤
ፌርክሌዩስሙ፡ ቢሰደዶ፡ በመሮቲዋ፡ ልጀቿ፡ በጸሳትነት፡ ተነሬባቶቹው፡
ፈጽመወ፡ ደወደት፡ ነበሮዋ፡
፻፳ ነፍሴ፡ ቤ.ቀኗኗለ፡ ኬርዐሮጣኒ፡ ከእእሰሆሙ፡ ኃራ፡ ጠቃረቅኒ፡ ፱ጫ
ወፅ፡ ብሯ ወኗ፡ ኦደደሰሙ፡ ለዋሹ፡ ሁሉም፡ ኗዀ፡ እኒጅ፡ ሹጣሙት፡ መ
ሮቲዋ፡ ዩሆሙት ወደጡ፡ ዱሞደ፡ ሠያኒ፡ ሁሉም፡ ተሰብሰበው፡ ከእሰ
ሰሆሙ፡ ኃራ፡ ኔኗቃረቅ፡ ብሰው፡ ከኬርሱ፡ ኃራ፡ መክሩ፡ ኼሬ ጣምቱ፡ ሁሉ፡
ዩቷሂሬ፡ ህሮቃል፡ መኗግሥት፡ ጠሉ፡ ከደሀ፡ ወገኒ፡ መኗግሥ፡ እደ
ገባሙ፡ ከቀከጥኖጥኖዩስ፡ ል ጀች፡ ደነግሡ፡ ዘኒድ፡ ደገባሌ፡ ኔኗጀ፡ እሱ፡
ዩቷሰቱ፡ ህሮቃል፡ ዩጣሉሰትኒ፡ ከደ፡ ለዛደ፡ ሆኖሙ፡ ለዉ፡ ሁሉ፡ በመ
ሮቲዋ፡ በልጆቹ፡ ሁሉ፡ በኬሳትነት፡ እኒደተነሬባቶቹው፡ በእወቀ፡ ጊዜ፡ ከቤት፡
መኗግሥት፡ እጡጥ፡ ለሠሬዊቱ፡ ሁሉ፡ ለጣቶቹው፡ እኒደሀ፡ አድርጉ፡ አ
ባበሳቶቹው፡ እለባጡችሙ፡ ፀብዬኒ፡ ተወ፡ በባሌኒጀሮቻቶቹው፡ ፀብዕኒ፡
ለጣድረግ፡ ተመለሱ፡ ከዚህም፡ በኋላ፡ ሠራዊቱኒ፡ ከርሱ፡ ኃራ፡ እትሂደ፡
ተጠለሱ፡ ብለው፡ ሮጢስ፡ ወደ ጣቢል፡ ደሌት፡ ሠጡሬ ወ፡ ባኸ፡ ደጋመ
ኛሙ፡ ለመሮቲዋ፡ ለልጆቿ፡ እትቷዘዙ፡ ብለው፡ ወደ፡ ቱዋድሮስ፡ ላኩ፡
ደጋመኛሙ፡ ወደሮሙ፡ ባዘቱ፡ ሁሉ፡ ወደ፡ እፍራቅደ፡ ላኩ፡ ቱዋድ
ሮስሙ፡ ደህኒ፡ በሰጣ፡ ጊዜ፡ ነገሬኒ፡ በልቡ፡ ሠወሮ፡ ደለ፡ እሰው፡
ጣዊሙ፡ ጣዊሬ፡ ሰደወ፡ ቅወ፡ በቤቢት፡ ሄደ፡ ከደሬትሙ፡ ፫ ኤግሮች፡
ወደ፡ እሱብት፡ ሌሂደ፡ እሰ፡ ቀትስኛ ወ፡ ነገረው፡ እርሱም፡ ጣኅበ
ሩ፡ ደነሬብዋሌ፡ ብሉ፡ እሠሠኛ፡ በመስከረም፡ በ፲፯ ቀኒ፡ ሆመስቀ
ል፡ ዕለት፡ ወደ፡ እስክኒድርያ፡ ገባ፡ የእስክኒድርያ፡ ሰዎች፡ ወኗደ፡

ሮማውያን፡ ግንዘባቸውን፡ ይዘው፡ ወደ ባሕር፡ ሔዱ፡ ደግሞ
ኛ፡ ከሮማውያን፡ የተመሰሉ፡ የስም፡ ሰሆብሬ፡ እንኳን፡ ያሉ፡
ሰዎች፡ በወር፡ በወር፡ ግብር፡ ይሰጡ፡ ጋር መር፡ እሰሰም፡ ማግኘ፡
ዘርፋቸው፡ ፻፶ ሠራዊት፡ ፻፶ ከሮጭፍራው፡ ይዘው፡ ጥረቁ፡
ሮማውያንም፡ እኔሰም፡ መቀንትን፡ ተው፡ እሊያም፡ ማኙ፡ በቱ፡
ክርስቲያኖን፡ ኢሰቀረውም፡ ማብራቸውን፡ ምንን፡ ምህ፡ እልነዙ፡
እስራኤሌንም፡ በእስክንድርያ፡ ያኖሩ፡ ብለው፡ ተቀቸው፡
ሰቁዋጵሮስ፡ ቡቀ፡ አማንዮን፡ የለ፡ ያህን፡ ለሀርቃሉ፡ ንጉሡት፡
ብሉ፡ ነገራቸው፡ ሥራት፡ እዮርጋችሁ፡ እኳትት፡ ኤላ፡ ከዚ
ህም፡ በጌሴ፡ ወታደሮች፡ የእስክንድርያ፡ ሰዎች፡ ቴዎድሮስ፡
ከሬሉ፡ ዝንጅ፡ ተሰብሰበው፡ ለኪሮስ፡ ለገዱ፡ ከእዚሳም፡ ጉራ፡
ቷርቄ፡ ተበቃልቁ፡ መጣሁ፡ ብለው፡ ያስ፡ ኤለጅቸ፡ እርቄም፡
በጦሀሉ፡ ነው፡ ሰሉ፡ ኢለቆው፡ ኤንደዚህም፡ ሆነው፡ ሊሰ፡ የእስክ
ንድርያ፡ ሰዎች፡ ላያውቁ፡ እስከም፡ ማብር፡ ሲቀበሉ፡ መጡ፡
የእስክንድርያ፡ ሰዎችም፡ ሴዋጉ፡ ተሰበፉ፡ ሮፍሮች፡ መኳ
ንንቱ፡ ማን፡ በምክር፡ ተቀምጠው፡ ከእሳም፡ ጋራ፡ መዋጋት፡
አንችልም፡ ኪሮስ፡ እንዳለ፡ ይሁን፡ እንጂ፡ እሱ፡ ሕዝቡ፡ ማን፡
በኪሮስ፡ በጠላትነት፡ ተነስተው፡ ለደኅናያ፡ እንዲው፡ ገረው፡ አሉ፡
እርሱ፡ ማን፡ እኖንትን፡ ልጆቻችሁን፡ እጅዋለሁ፡ ብዮ፡ እጅርጊው፡
ኒበር፡ ብሎ፡ እያሰቀሰ፡ ሰሳዳቸው፡ ከዚህ፡ በጌሴ፡ የእስክን
ድርያ፡ ሰዎች፡ እፍረው፡ እነበሩት፡ ከቆረጡላቸው፡ ማብር፡
ጋራ፡ ጨምረህ፡ ስጥ፡ ብለው፡ ብዙ፡ ወርቁ፡ ሰጡት፡ እስላም
ችን፡ ፈርተው፡ ወደ፡ እስክንድርያ፡ የነኸጕ፡ የምስር፡ ሰዎች፡
ማን፡ ህገራችን፡ ተመልሰን፡ እንድንገብርላቸው፡ ከእስላም፡ ቀ
ሎ፡ እምጣ፡ ብለው፡ ማሰደት፡ እርሱም፡ ያሉትን፡ ሲደረግላቸ
ው፡ እስላም፡ ማን፡ ምክርን፡ ሁሉ፡ እጅ፡ አደረጉ፡ ፫ እጅ፡ ገብሩ፡

R.I.